

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDA “ILK QADAM” DAVLAT O'QUV DASTURI IJROSINI TA'MINLASHDA AXBOROT-KOMMUNIKATSIYA TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH

Esenbaeva Hurzada Maratovna

*Qoraqalpog'iston Respublikasi Kegeyli tumani
4-sonli DMTT director o'rinbosori*

Annotatsiya: Mazkur maqolada maktabgacha ta'lim tashkilotlarida “Ilk qadam” Davlat o'quv dasturini ijrosini ta'minlashda axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan (AKT) foydalanish masalalari yoritilgan. AKT vositalarining ta'lim jarayonini samarali tashkil etish, bolalarning har tomonlama rivojlanishini qo'llab-quvvatlash, pedagogik faoliyat sifatini oshirish hamda monitoring va baholash tizimini takomillashtirishdagi o'rni tahlil qilingan. Shuningdek, raqamli texnologiyalarni joriy etishdagi mavjud muammolar va ularni bartaraf etish yo'llari ko'rsatib berilgan. Xulosa sifatida AKTdan oqilona va tizimli foydalanish maktabgacha ta'lim sifatini oshirishning muhim omili ekanligi asoslab berilgan.

Abstract: This article examines the use of information and communication technologies (ICT) in ensuring the implementation of the “Ilk Qadam” State Curriculum in preschool educational institutions. The role of ICT tools in organizing the educational process effectively, supporting the comprehensive development of children, improving the quality of pedagogical activity, and enhancing monitoring and assessment systems is analyzed. The article also identifies existing challenges in the integration of digital technologies and suggests possible solutions. It is concluded that systematic and rational use of ICT is an important factor in improving the quality of preschool education.

Kalit so'zlar: maktabgacha ta'lim, Ilk qadam dasturi, AKT, raqamli ta'lim, innovatsion pedagogika, ta'lim sifati.

Keywords: preschool education, Ilk Qadam curriculum, ICT, digital education, innovative pedagogy, quality of education.

Bugungi kunda ta'lim tizimini raqamlashtirish jarayoni global miqyosda jadallik bilan rivojlanmoqda. Zamonaviy jamiyatda axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan samarali foydalanish ta'lim sifatini oshirishning muhim omiliga aylanmoqda. Maktabgacha ta'lim bosqichi esa shaxs rivojlanishining poydevori hisoblanadi. Shu bois ushbu bosqichda zamonaviy pedagogik yondashuvlar bilan bir qatorda raqamli vositalardan foydalanish dolzarb ahamiyat kasb etadi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 30-sentyabrdagi PF-152-“Maktabgacha ta'lim sifati va samaradorligini yanada oshirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida”gi Farmonida ham maktabgacha ta'lim jarayoniga innovatsiyalarni, ilg'or pedagogik va raqamli texnologiyalarni keng joriy etish, “Ilk qadam” davlat ta'lim dasturi doirasida kichik va o'rta guruhlardagi bolalarda kognitiv, psixomotor va ijtimoiy

ko'nikmalarni rivojlantirish, katta va maktabga tayyorlov guruhlaridagi bolalarda bilim olish, kommunikativ va ijodiy kompetensiyalarni shakllantirishga qaratilgan o'quv-metodik materiallarni ishlab chiqish, 2026/2027 o'quv yilidan boshlab: maktabgacha ta'lim tashkilotlari tomonidan Maktabgacha ta'limni boshqarish axborot tizimida bolaning rivojlanish xaritasini yuritish amaliyotini joriy qilish, maktabgacha ta'limning davlat ta'lim dasturi doirasida ishlab chiqilgan elektron resurslar, audiovizual mahsulotlar va o'quv-metodik materiallarni Maktabgacha ta'limni boshqarish axborot tizimida joylashtirish hamda ushbu materiallardan erkin va bepul foydalanish imkoniyatini yaratish shuningdek bolalarning har tomonlama rivojlanishini ta'minlashga qaratilgan. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida "Ilk qadam" Davlat o'quv dasturi kompetensiyaviy yondashuv asosida ishlab chiqilgan bo'lib, bolalarning nutqiy, kognitiv, ijtimoiy-emotsional, jismoniy va ijodiy rivojlanishini qo'llab-quvvatlashni nazarda tutadi. Mazkur dastur ijrosini samarali tashkil etishda AKT vositalari muhim pedagogik resurs sifatida xizmat qiladi.

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari — bu ta'lim jarayonida axborotni yaratish, uzatish, saqlash va qayta ishlashga xizmat qiluvchi texnik va dasturiy vositalar majmuasidir. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida kompyuterlar, televizorlar, proyektorlar, interaktiv doskalar, multimedia taqdimotlar, elektron didaktik o'yinlar va raqamli baholash platformalari keng qo'llanilishi mumkin.

Psixologik-pedagogik tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, maktabgacha yoshdagi bolalar ko'proq ko'rgazmali, interaktiv va o'yin asosidagi faoliyat orqali samarali o'rganadilar. AKT vositalari aynan shu ehtiyojni qondiradi. Multimedia materiallar bolalarning diqqatini jalb qiladi, eslab qolish jarayonini kuchaytiradi va mustaqil fikrlashni rivojlantiradi.

"Ilk qadam" dasturi ijrosida AKTdan foydalanish birqancha yo'nalishlari bo'lib ular ta'lim jarayonini tashkil etishda yangi dasturda belgilangan rivojlanish sohalarini amalga oshirishda AKT vositalari quyidagicha qo'llanilishi mumkin:

Nutq rivojlantirish mashg'ulotlarida — audioertaklar, animatsion videolar, interaktiv lug'at dasturlari. Matematik tasavvurlarni shakllantirishda — raqamli o'yinlar, mantiqiy topshiriqlar, vizual taqdimotlar. Atrof-muhit bilan tanishtirishda — tabiat, hayvonot va jamiyatga oid videomateriallar. Ijodiy faoliyatda — raqamli rasm chizish dasturlari, musiqa tinglash va qo'shiq o'rganish materiallari.

Masalan, televizor yoki proyektor orqali mavzuga oid qisqa animatsion rolik namoyish etilishi bolalarda mavzuga qiziqishni oshiradi va tushunchalarni mustahkamlaydi. Pedagogik faoliyat sifatini oshirishda- AKT pedagoglarning kasbiy mahoratini rivojlantirishga ham xizmat qiladi. Tarbiyachilar: Interaktiv dars ishlanmalarini tayyorlaydi, elektron resurslardan foydalanadi, onlayn malaka oshirish kurslarida qatnashadi, tajriba almashish platformalarida ishtirok etadi. Bu esa ta'lim jarayonining innovatsion va zamonaviy bo'lishini ta'minlaydi. Shuningdek, AKT tarbiyachining vaqtini tejaydi va hujjat yuritish jarayonini soddalashtiradi. AKT ota-onalar bilan samarali aloqa o'rnatishda ham muhim vosita hisoblanadi. Onlayn platformalar va messengerlar orqali - Farzandining rivojlanishi haqida ma'lumot beriladi, uy

sharoitida bajariladigan tavsiyalar yuboriladi, masofaviy yig'ilishlar tashkil etiladi. Bu esa ta'lim jarayonining uzluksizligini ta'minlaydi.

AKTdan foydalanishda ayrim muammolar ham mavjud bo'lib ular texnik bazaning yetarli emasligi, pedagoglarning raqamli kompetensiyasi pastligi, sifatli milliy elektron resurslarning kamligi, bolalarning sog'lig'iga salbiy ta'sir ehtimoli hisoblanadi. Ushbu muammolarni bartaraf etish uchun esa pedagoglar uchun muntazam AKT bo'yicha treninglar tashkil etish, yoshga mos milliy elektron kontent yaratish, texnik jihozlashni bosqichma-bosqich yaxshilash, ekran vaqtini me'yor asosida tashkil etish tavsiya etiladi.

Xulosa o'rinda shuni ta'kidlash joizki, maktabgacha ta'lim tashkilotlarida "Ilk qadam" Davlat o'quv dasturi ijrosini ta'minlashda axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish zamon talabi hisoblanadi. AKT vositalari ta'lim jarayonini samarali tashkil etish, bolalarning qiziqishini oshirish, pedagogik faoliyat sifatini yaxshilash hamda monitoring tizimini takomillashtirish imkonini beradi.

Biroq texnologiya ta'lim jarayonini to'liq almashtirmasligi, balki an'anaviy o'yin va interaktiv metodlarni to'ldiruvchi vosita sifatida qo'llanilishi muhimdir. Tizimli, maqsadga yo'naltirilgan va me'yoriy asosda tashkil etilgan AKT integratsiyasi maktabgacha ta'lim sifatini yangi bosqichga olib chiqadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni PF-152- "Maktabgacha ta'lim sifati va samaradorligini yanada oshirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida" 30.09.2024

2. Grosheva I.V., Mirziyoyeva Sh.Sh., Yevstafyeva L.G., Maxmudova D.T., Nabixanova Sh.B., Pak S.V., Nazarova V.A., Isxakova M.R., Abdunazarova N.F. O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tashkilotlari uchun "Ilk qadam" davlat o'quv dasturi (takomillashtirilgan ikkinchi nashr) Toshkent 2022-yil (o'zbek va rus tillarida)

3. "Maktabgacha ta'limda raqamli texnologiyalardan foydalanishning ta'lim samaradorligiga ta'siri" Raximova Surayyo Saloxiddinovna

4. Boltaboeva, M. (2021). Maktabgacha ta'limda innovatsion texnologiyalar. Tashkent: Fan nashriyoti.

